

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ

Година XXX

Житиште

19.02.2016.

Број 5.

Излази по потреби

страна 1.

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
Општина Житиште
Заштитник грађана

Republica Serbia
Provincia Autonomă Voivodina
Comuna Žitište
Protectorul Cetățenilor

Szerb Köztársaság
Vajdaság Autonóm Tartomány
Begaszentgyörgy község
Polgári Jogvédő

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ ЗА ЈУН - ДЕЦЕМБАР 2015. ГОДИНЕ

адреса: Житиште(23210), улица Цара Душана бр 15.
Телефон: 023/821-050 локал 223, моб. 063/ 106-15-10,
e-mail: zastitnik.grdjana@zitiste.rs.

САДРЖАЈ ИЗВЕШТАЈА О РАДУ ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ

1. УВОД.....	стр. 3
1.1 НАДЛЕЖНОСТ.....	стр. 4
1.2 ОПРЕМЉЕНОСТ ЗА РАД.....	стр. 5
1.3 СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ.....	стр. 5
1.4 САРАДЊА СА ДРУГИМ ОРГАНИМА.....	стр. 6
2. АКТИВНОСТИ У РАДУ.....	стр. 8
3. СТАЊЕ ЉУДСКИХ ПРАВА.....	стр. 13
4. ПРАВНА СИГУРНОСТ.....	стр. 15
5. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА.....	стр. 17

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА ЖИТИШТЕ
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Број: ЗГОЖ I - 01/2016
Дана : 20.01.2016 године

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ ЗА ЈУН - ДЕЦЕМБАР 2015. ГОДИНУ 1. УВОД

Заштитник грађана општине Житиште установљен је на основу Одлуке о Заштитнику грађана („Сл. Лист општине Житиште“ бр.16/2015) која је донета од стране Скупштине општине Житиште а на основу овлашћења из Закона о локалној самоуправи („Сл. Гласник Р.С“ бр.129/07, 83/14), као и Статута општине Житиште („Сл. Лист општине Житиште“ бр. 16/2008 и 20/2013). Оснивањем институције Заштитника грађана, односно својевремено Грађанског браниоца (назив је присутан и у теорији и у пракси поред назива Омбудсман и Заштитник права грађана), општина Житиште се сврстала у круг градова (Београд, Нови Сад, Зрењанин, Суботица, Панчево, Сомбор, Крагујевац, Краљево, Лесковац, Шабац и др.) и општина (Бечеј, Мали Иђош, Бачка Топола, Тутин и др.) који дужи низ година институцијално штите права својих грађана, доприносе правној сигурности, развоју и заштити људских права. Ова институција у нашој општини основана

је од стране Скупштине општине Житиште која је на седници дана 15.06.2015 године донела Одлуку о Заштитнику грађана (Омбудсману) под бројем I-020-13/2015, док је на истој седници донето и Решење о избору Заштитника грађана у општини Житиште под бројем I-02-36/2015. Тиме је наша општина показала у пуној мери своју приврженост формирању контролних институција које у складу са реформским тенденцијама у нашем друштву имају за циљ заштиту законитости, правне сигурности и једнакости, заштиту права и интереса грађана. То је чињеница која се истиче на свим скуповима који се организују у вези са радом и деловањем Заштитника грађана односно питањима из његовог делокруга. То је чињеница која нам служи за понос, а са друге стране ствара и посебне обавезе у погледу неговања и развоја ове и сличних институција у нашој средини.

У вези са редовним годишњим Извештајем о раду наводим одредбу члана 30. Одлуке о Заштитнику грађана која каже: „Заштитник грађана једном годишње, најкасније до 31. јануара наредне године, подноси Скупштини општине Житиште Извештај о својим активностима, стању људских права и о правној сигурности у општини за претходну годину“. Треба додати да је Заштитник грађана општини Житиште новоформирани орган и да је почео са радом 15.06.2015 године, тако да се Извештајем о раду односи на период јун - децембар 2015. године и обухвата шест месеци рада у 2015. години.

1.1 НАДЛЕЖНОСТ

Када говорим о надлежности Заштитника грађана у општини Житиште, а што се мора имати у виду када се разматра Извештај о раду, потребно је навести да у Републици Србији не постоји посебан Закон који на јединствен начин уређује питање рада и деловања Заштитника грађана већ за сваки ниво власти постоје посебни прописи који уређују питања од значаја за институцију Заштитника грађана, па чак постоји у нашем правном систему и разлика у називу саме институције. На нивоу Републике Србије постоји посебан Закон о Заштитнику грађана који се односи само на институцију Заштитника грађана Републике Србије. На нивоу АП Војводине постоји Покрајинска скупштинска одлука о Покрајинском заштитнику грађана – омбудсману, која се односи само на ову институцију, а што се локалних омбудсмана тиче у Закону о локалној самоуправи дата је правна основа за установљење ове институције док се иста уређује одлукама скупштине општине. Одредбама Одлуке о заштитнику грађана коју је донела Скупштина општине Житиште, предвиђено је у члану 1. став 1. „установљава се Заштитник грађана за територију општине Житиште, као независан и самосталан орган, који се стара о заштити и унапређењу људских права и слобода зајамчених Уставом, потврђеним и објављеним међународним уговорима о људским правима, општеприхваћеним правилима међународног права, законом и прописима Општине Житиште. У члану 1. став 3. исте одлуке предвиђено је „Заштитник грађана посебно штити људска права и слободу од повреда учињених од стране општинске управе, установа, организација, јавних служби и јавних предузећа које врше управна и јавна овлашћења, а чији је оснивач општина, конторлише рад органа управе и штити право грађана на локалну самоуправу, ако је реч о повреди прописа и општих аката Општине Житиште. На основу свега наведеног, могло би се најопштије рећи да је надлежност Заштитника грађана усмерена на три најзначајнија сегмента; заштитку људских права и слобода, заштиту права грађана пред органима општинске управе и јавних служби општине Житиште, као и контролу законитости, целисходности и ефикасности поступања органа управе и јавних служби која врше јавна овлашћења. Поред тога, неопходно је напоменути да су уређени и међусобни односи Заштитника грађана на појединим нивоима и то тако да се ови односи заснивају на принципима сарадње и подељене надлежности. Наиме, наведеним прописима је одређено да заштитници грађана на појединим нивоима власти имају надлежност према органима управе, организацијама и заједницама чији је оснивач тај ниво власти, односно чије прописе спроводе, те уколико се Заштитник грађана са другог нивоа власти сусретне са притужбом која се односи на органе другог нивоа власти, ту представку ће без одлагања проследити надлежном Заштитнику грађана на даљи поступак. У том смислу потписан је и посебан Протокол о сарадњи између Покрајинског омбудсмана и Заштитника грађана на локалном нивоу на територији Аутономне Покрајине Војводине.

1.2 ОПРЕМЉЕНОСТ ЗА РАД

Поводом опремљености потребно је навести да су Заштитнику грађана обезбеђени неопходни предуслови за рад који се огледају у обезбеђењу просторије и опреме за рад. Постоје потребни предуслови за реализацију задатака који су зацртани а који се односе на техничке услове, обезбеђење базе података односно њеног коришћења, електронско вођење евиденција и комуникација и друго. Планирани обилазак месних заједница је извршен, међутим, због чињенице да се канцеларији често обраћају социјално угрожени грађани који немају средстава да дођу директно и обрате се, као и због правовремене информисаности о евентуалним проблемима, сматрам да би посете месним заједница требале бити интензивније у наредном периоду. Укупно стање по питању опремљености може се прихватити као задовољавајуће, нарочито ако се има у виду степен опремљености других органа и институција у нашој општини, као и постојећа економска ситуација, односно

кретања на плану јавних прихода - буџета. Обезбеђено је и коришћење базе података правних прописа и судске праксе што је значајно унапредило рад овог органа поготово ако се има у виду широк спектар обраћања грађана, односно појединих питања из веома широког круга правних области у вези којих се грађани обраћају. Такође, у случају потребе обављања службених послова ван седишта канцеларији (изласка на терен) и приликом одласка на стручне семинаре и састанке, Скупштина општине Житиште и Општинска управа Житиште имали су разумевања у погледу обезбеђивања превоза. Морам да напоменем и да сам због рационалности и економичности трошкова превоза иницирао заједнички одлазак на саветовања и састанке са Заштитником грађана града Зрењанина, тако да у неким ситуацијама град Зрењанин (одлазак у Нови Пазар и Шабац) а некад општина Житиште (одлазак у Београд и Нови Сад) обезбеђују превоз.

1.3 СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ

Заштитник грађана присуствовао је активностима које се односе на стручно оспособљавање и усавршавање, јер је исто неопходни предуслов за успешан рад. Посебно је то од значаја по питањима која се односе на заштиту права лица из круга осетљивих категорија (особа са ивалдитетом, особа ометених у развоју, жртве насиља у породици и друго). Ту се ради о посебно угроженим категоријама код којих је често проблем да сама жртва препозна да се над њом врши насиље, те како да се такви случајеви препознају од стране надлежних институција. Посебан проблем представља само пријављивање насиља од лица која доживе насиље или трпе насиље, обзиром да код жртава често постоји страх или се налазе у неком односу зависности (економске, радне) те се из тих разлога боје да пријаве насиља. У том смислу, узео сам учешћа на саветовању и састанку који је организовао Покрајински омбудсман у Новом саду, а који се односе на превенцију насиља у породици и насиља над женама, као и на функционисање и сарадњу појединих органа који имају одређене надлежности по овим питањима. Поред тога, стручно оспособљавање се односило и на друге области. Од веома великог значаја је стручни састанак за медијаторе који је организован од стране ОЦД Партнери за демократске промене – Србија уз финансијску помоћ Амбасаде Краљевине Холандије у Београду. Кроз ово стручно саветовање у којем је кроз обуку било директно укључено пет канцеларија локалних омбудсмана са територије Републике Србије, не и канцеларија у Житишту, пренета су одређена сазнања и искуства у погледу стручног оспособљавање за медијацију и имплементације медијације на локалном нивоу а како би се грађанима пружио још једна могућност да превазиђу конфликтне ситуације и на тај начин обезбеде заштиту својих права. Предност медијације за грађане је вишеструка (брзо и ефикасно решавање спорова, бесплатност поступка, поверљивост, флексибилна комуникација, равноправност и др.), те би било пожељно да се и канцеларија Заштитника грађана општине Житиште укључи у програм обуке (обука подразумева стручно оспособљавање за медијатора, упис у регистар медијатора Министарства правде) и тако обезбеди што већа подршка грађанима да своје проблеме решавају на овај начин. Треба рећи да се и остале канцеларије полако укључују у програм медијације, као и да сам у досадашњем раду имао искуства и примере конфликтних ситуација грађана где би медијација (посредовање) било пожељно решење. Поред тога, од изузетног значаја је учешће на стручним саветовањима које су заједнички организовали током 2015.-е године Удружење локалних омбудсмана Србије (УЛОС) и Мисија за Србију Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС, ОСЦЕ) а која саветовања су имала за циљ стручно усавршавање, размену искустава и упознавање са новом законском регулативом у појединим областима од значаја за рад локалних омбудсмана. Једно стручно саветовање је организовано у Новом Пазару а друго Шабцу са темама из области заштите права особа са ивалдитетом, легализације, комуналних питања, забране дискриминације, рада јавних предузећа, законитост поступка извршења итд. Треба споменути и веома користан консултативни састанак у организацији Центра за европске политике (ЦЕП) у Београду, на тему „Отворена управа у Србији“ на којем су презентована питања веће транспарентности рада органа управе, финансирања организација цивилног друштва (ОЦД) и контрола њихових извештаја, примена и поштовање Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и заштита података о личности.

1.4 САРАДЊА СА ДРУГИМ ОРГАНИМА

Током извештајног периода остварена је сарадња са бројним органима и организацијама а све у циљу што бољег и потпунијег остваривања улоге ове институције. Морам напоменути да се због чињенице релативно кратког времена рада институције Заштитника грађана сарадња са појединим органима и институцијама тек успоставља, и да се у наредном периоду очекује још шира и потпунија сарадња. У првом реду, сарадња се односила на органе Скупштине општине Житиште, односно органе Општинске управе и то кроз редовне и непосредне контакте по појединим питањима. Поред тога, сарадња је остварена и са органима који су непосредно надлежни по појединим питањима остваривања права грађана а поготово ако се ради о угроженим категоријама. Ту се у првом реду мисли на Центар за социјални рад, ПС Житиште, Суд, Дом здравља Житиште. Посебно истичем активности које су вршене по питању сарадње заштитника грађана на

локалном нивоу са територије целе Републике Србије. У оквиру наведених активности најзначајнији је рад Удружења локалних омбудсмана Србије, чији је пуноправан члан постао и Заштитник грађана општине Житиште. Удружење локалних омбудсмана РС које је основано у Нишу, током 2012.-е године, има за циљ даље унапређење људских, грађанских и мањинских права кроз оснажење ових институција. Основање и рад удружења подржано је од стране Мисије ОЕБС-а за Србију и иста је препознала удружење као партнера у сарадњи на плану заштите људских, грађанских и мањинских права. Осим тога, Удружење је препознато као партнер и од надлежних органа у Републици Србији и Аутономној Покрајини Војводини. По питању сарадње посебан значај има сарадања са Заштитником грађана Републике Србије и Покрајинским Омбудсманом. Од стране Покрајинског Омбудсмана организовано је неколико стручних саветовања а која су се односила на спречавање дискриминације, борбу против насиља у породици, питање равноправности и једнакости појединих социјалних група. У решавању појединих питања (из области права детета) остварена је непосредна сарадња са замеником Покрајинског омбудсмана, док је приликом организовања округлог стола у Житишту поводом обележавања „Међународног дана толеранције -16. новембар“ заменик Покрајинског омбудсмана за родну равноправност посетио нашу општину, узео непосредно учешће у раду и својим сугестијама подстакao изградњу и афирмацију толеранције у нашој заједници. Сматрам да ће у наредном периоду сарадња са институцијом Заштитника грађана РС и Покрајинским Омбудсманом бити још интензивнија, посебно када је у питању заштита индивидуалних права грађана у ситуацијама када је исључива надлежност ових институција.

Поред наведене сарадње са Скупштином општине Житиште, односно са органима и организацијама које су основане од стране Скупштине општине Житиште и лицима које је иста изабрала, поставила или именовала, треба истаћи сарадњу са Председником општине, са замеником председника општине као и са члановима Општинског већа. Нарочито би издвојио сарадњу са чланицом Општинског већа која је задужена за информисање, здравство, културу и образовање, са којом сам остварио неколико заједничких активности по питању информисања и упознавања грађана са институцијом Заштитника грађана, активности у погледу афирмације толеранције у нашој средини (подела речника толеранције образовним институцијама и другим органима). Такође, желим да истакнем и сарадњу са Комисијом за равноправност полова у општини Житиште која је током протекле године имала запажене активности на плану родне равноправности и у чијим активностима сам у неколико наврата узео непосредно учешће (што ће се ближе описати у поглављу стање људских права). У извештајном периоду обишао сам и успоставио сарадњу са свим месним заједницама у општини Житиште. У неким месним заједницама сам у сарадњи са председником и секретаром месне заједнице организовао и директно обраћање грађана (Нови Итебеј, Српски Итебеј, Хетин, Међа) и том приликом грађани су искористили могућност директног обраћања поводом заштите својих права. Овакав вид рада се показао веома корисним јер код појединих грађана због трошкова превоза до Житишта и старосног доба постоји ограничавајући фактор за обраћање и остваривање својих права. Треба рећи да у општини Житиште постоји служба правне помоћи, што је од посебног значаја имајући у виду чињеницу да је у неким случајевима заштита права грађана могућа само уколико у конкретном случају грађани покрену одређене процедуре и покрену поступке за заштиту права (захтев, приговор и друго). Са наведеном службом обављена је консултација, јер иако се ове две институције не поклапају у надлежностима, ипак је потребно да исте сарађују у пуној мери како би синхронизовано помогле грађанима.

2. АКТИВНОСТИ У РАДУ

У извештајном периоду грађани су се обраћали Заштитнику грађана у вези са заштитом својих права, односно у вези са остваривањем својих људских, грађанских и мањинских права. Овде је потребно напоменути да је круг субјеката у вези чијег рада су се односила обраћања веома широк. Обраћања су се односила на локалне институције, али такође и на институције покрајинског а посебно републичког значаја а што и не представља изненађење обзиром на велики број надлежности које су у домену републичких органа. Знатан број обраћања грађана био је у вези са консултацијама о томе како и на који начин, односно пред којим органом, грађани могу да остваре своја права односно да их заштите, где сам био у прилици да их упућујем у вези са тим. Сматрам да је ово посебно значајно обзиром да пре упуштања у озбиљније правне односе грађани треба да се консултују и информишу о својим правима и обавезама пре него што наведене односе дефинишу и својим потписом прихвате. Овде посебно желим да истакнем ситуације када су грађани олако прихватили обавезе као жиранти, а када се радило о обавезама и од неколико хиљада евра, случајеве купопродаје непокретности када се одређене обавезе (струја, плин) неизмире а купац у тренутку продаје није знао да нису измирене или је погрешно веровао да ће бити измирене од стране продаваца, као и случајеве купопродаје покретних ствари веће вредности код којих је дошло до компликација због очигледне намере једне стране да изигра другу. Значајан део обраћања био је у вези са остваривањем права по основу рада (права из радног односа) где је Заштитник грађана био у прилици да упути грађане како и на који начин могу да остваре своју заштиту. У вези са тим, грађани су се обраћали по питању остваривање права на годишњи

одмор и право на плаћени годишњи одмор у ситуацији када се неискористи, по питању исплата заосталих зарада и утужења послодаваца, питања у вези остваривања права на породичну пензију, питања у вези обима права између различитих врста уговора о раду. Један део обраћања грађана односио се на питања која су у надлежности суда у погледу којих Заштитник грађана нема надлежност поступања и није поступао (притужба на рад суда, састављање жалбе, тужбе и др.), међутим, у ситуацијама када се грађани обрате са захтевом како да покрену одређени поступак (поступак оставинске расправе, накнадне оставине), како да попуне одређени формулар (изјава о имовинској карти), грађани су били упознати на који начин могу да остваре своје право.

Треба рећи да се знатан део обраћања грађана односио на питања социјалног карактера и то било да се ради директно о питањима из ове области, као што је то остваривање права из домена социјалне заштите, разна социјална давања, права из пензијског или здравственог осигурања и слично или да се питања индиректно односе на ову област а да су везана за односе у породици. У вези са тим, у извештајном периоду имао сам доста обраћања лица која су социјално угрожени, и сходно својој надлежности упућивао грађане како да остваре своја права или их заштите у случајевима када је та заштита везана за одређене поднеске којима треба да се обрате надлежним органима, као и давао мишљење у изузетним ситуацијама када се на основу неспорних доказа (медицинске документације и др.) и чињеничног стања нужне социјалне потребе тражила реализација одређеног права (из домена проширених права социјалне заштите) која се остварују преко Центра за социјални рад а финансирају из буџета општине Житиште. По тим питањима, надлежни орган је решавао захтеве грађана и у складу са могућностима задовољавао социјално заштитну потребу лица, те се надам да ће и у будућности систем пружања помоћи грађанима бити ефикасан и благовремен. У неколико ситуација грађанке су се обраћале због несиља у породици, где сам пружио неопходну правну помоћ и информисао грађанке коме да се обрате и на који начин могу да остваре заштиту.

Што се тиче карактера обраћања детаљан приказ дат је у табеларном делу овог извештаја из кога се могу детаљно сагледати поједини аспекти рада Заштитника грађана у извештајном периоду. Поред наведеног треба истаћи и чињеницу да су сва обраћања код Заштитника грађана заснована на поверењу и да нису јавна односно да податци о истима нису доступни јавности.

Број обраћања	Појединачно	Групе грађана	Правна лица	укупно
2015 година	188	3	2	193

Из наведених података може се сумирати укупан број субјеката, по појединим категоријама, који су се обратили у вези са заштитом својих права. Овом приликом треба узети у обзир чињеницу да је институција Заштитника грађана општине Житиште формирана 15. јуна 2015 године, да је након тога било неопходно испунити све просторно-техничке могућности за рад (опремање канцеларије, израда печата и др.), те да горе наведени број обраћања грађана подразумева обраћања за шест месеци ефективног рада. Такође, приликом анализа наведених података треба имати у виду да је један број грађана упућен служби правне помоћи у нашој општини и исти нису евидентирани у овом извештају.

По питању карактера обраћања, односно садржаја захтева грађана који су се обраћали, дужан сам напоменути да није изграђена јединствена методологија у овој области, да је један део обраћања доста специфичан те да их је тешко класификовати. Према личним сазнањима у току је израда јединственог система обраде података који ће у наредном периоду омогућити да се упореде податци о субјектима који су се обратили Заштитнику грађана односно Омбудсману на различитим нивоима власти, а поред тога и обраду података у вези са обраћањима, односно њиховом карактеру и субјектима на које се обраћања односе. Ова методологија омогућила би упоредивост података по општинама и градовима те могућност дубљих анализа извештаја. Што се извештајног периода тиче по садржини су се обраћања односила на следеће области :

Социјална заштита општег карактера	34
Имовинско - правни односи	9
Радни односи	42
Насиље у породици	8
Консултације, помоћ	43
Поступање надлежног органа	17
Јавни ред и мир	1
Доприноси за социјално осигурање	5
Комунална питања	8

Развод брака, издржавање и виђање детета	3
Порези	6
Утврђивање личног стања грађана	1
Пензије	4
Запошљавање	6
Права детета, остваривање права трећег детета на бесплатан боравак у предшколској установи	6
УКУПНО	193

Треба навести да су се грађани у извештајном периоду обрађали готово искључиво усмено, односно непосредно, један мањи део обраћања је био телефонским путем, док је број писмених обраћања, укључујући и електронски облик, занемарљив. Грађани су се обрађали Заштитнику грађана непосредно у канцеларији у седишту општине у Житишту, ул. Ђуре Јакшића бр.2, на првом спрату (изнад катастра) и то сваким радним даном у времену од 09,00 до 13,00 часова. Иако је рад са странкама предвиђен за период од 09,00 до 13,00 часова, сваком грађанину је било омогућено да се обрати у склопу редовног радног времена канцеларије од 07,00 до 15,00 часова, посебно ако су грађани долазили из удаљенијих насеља (Међа, Хетин, Торда). Такође, у склопу планираних посета месним заједницама и заказивања разговора са грађанима, грађани насељених места (Хетин, Српски Итебеј, Нови Итебеј и Међа) су искористили могућност 15.10.2015 године и у заказаном временском периоду у просторијама месних заједница обратили се Заштитнику грађана. Осим тога, почетком децембра месеца, за време акције 16 дана борбе против насиља над женама, обишле су се све месне заједнице у општини Житиште а поједини грађани су искористили могућност обраћања иако није било планирано обраћање грађана по општим питањима. Све ово наводим због чињенице да се Заштитник грађана истински трудио да се што више приближи грађанима и да буде што доступнији грађанима. У погледу обраћања грађана треба нагласити да је у канцеларији Заштитника грађана од септембра месеца ангажовано административно - техничко лице, које поред обаваљања редовних административних послова, у ситуацији када је Заштитник грађана службено спречен (седнице скупштине, седнице већа, одлазак на стручни семинар, службени састанак, излазак на терен) евидентира обраћање грађана и грађанки, обавештава Заштитника грађана и заказује у што краћем временском периоду разговор. На тај начин обезбеђује се континуирано обраћање грађана и ефикасно поступање канцеларије по њиховом обраћању.

Поред наведеног свакако да треба изнети и податке о субјектима на које се односе обраћања грађана. За сагледавање тих података приказујем следећу табелу:

Субјекти на које се односе обраћања	Број обраћања
Послодавци	41
Пореска управа	6
Општинска управа	17
Општинске организације и установе	15
Јавна предузећа у општини	10
Министарства	12
Републички фондови и службе	16
Судови	9
Остали	67
УКУПНО	193

Уколико се повежу одређена питања кроз табеле које сам издвојио из разлога да се стекне што јаснија слика о појединим областима која су предмет обраћања грађана, може се уочити да је највећи број обраћања везан за социјални статус и социјалне проблеме грађана у ширем смислу те речи, као и на проблеме из области радног права. То се и могло очекивати посебно обзиром на садашњу економско- социјалну ситуацију, односно да су могућности за запошљавање и остваривање зараде веома сужене са једне стране а што са друге стране сужава и могућности за издвајања из буџета и јавних фондова за решавање социјалних проблема у нашој средини. Поред тога, проблеми у погледу непоштовања Закона о раду и права по основу рада код појединих послодавца и чињеница да се одређени број грађана налази у нерешеном радно – правном статусу (радници Компаније за производњу меса „Агрожив“ а.д.Житиште) утицали су на већи број обраћања грађана по основу радно-правних питања.

Поједина обраћања грађана, пре свега родитеља који имају троје и више деце, у погледу ослобађања од плаћања трошкова боравака трећег детета у предшколској установи, утицала су на покретање усмене

иницијативе од стране Заштитника грађана најпре на седници Општинског већа, а потом и на састанку са председником Скупштине општине Житиште. Након разматрања могућности у погледу иницијативе, у децембру 2015. године Скупштине општине Житиште донела је Одлуку о додатним правима детета у области финансијске подршке породици са децом на територији општине Житиште (Одлука бр. I-020-31/2015) којом су омогућена већа права од права која су утврђена законом (проширена права детета), односно омогућен бесплатан боравак у предшколској установи за треће дете у породици. У погледу права детета, која се генерално налазе у експанзији, битно је споменути да је на иницијативу руководиоца одељења за друштвене делатности, а у склопу наведене Одлуке, дато и право на накнаду укупних трошкова ужине за ученике основних школа који су из породица корисника новчане социјалне помоћи. На тај начин права детета су уздигнута на виши ниво, и то је свакако за похвалу.

Један део обраћања грађана који се односио на рад Општинске управе у ситуацији када се догодио пропуст у раду благовремено је исправљен од стране поступајућег органа или се надлежно одељење Општинске управе по одређеном питању изјаснило и тако дало одговор и правни основ за заштитну права грађана пред другим надлежним државним органом (пре свега судом). Поједино обраћања грађана у погледу рада Општинске управе, пре свега Одељења за привреду, урбанизам, путну привреду, комунално стамбене послове и заштиту животне средине, односила су се на питање легализације нелегално изграђених објеката и решавање по захтевима за легализацију. Након утврђивања чињеничног стања у погледу решавања захтева за легализацију, констатовано је да поступајући орган није благовремено решио захтев за легализацију и да је поступак одлучивања по захтеву за легализацију трајао више од једне деценије, као и да постоји још увек велики број захтева који су предмет одлучивања, те је поступајућем органу Заштитник грађана дао Препоруку да се поступци легализације благовремено решавају у интересу грађана. Чињеница да је проблем легализације нелегално изграђених објеката ширих друштвених размера условио је усвајање у новембру 2015. године новог Закона о озакоњењу нелегално изграђених објеката који треба максимално да убрза и олакша процедуру легализације, те ћу наставити активно да пратим рад поступајућег органа, будући да је питање легализације веома битно за грађане и локалну заједницу у целини.

На плану едукативних активности у извештајном периоду спроведене су активности где најпре треба споменути обележавање 16. новембра- Међународног дана толеранције, који се по први пут обележио у општини Житиште, а који је организовао Заштитник грађана у сарадњи са Комисијом за родну равноправност општине Житиште. На округлом столу учешће су узели заменик покрајинског омбудсмана за родну равноправност- проф. књижевности Даница Тодоров, председница женског едукативног центра Зрењанин – проф. филозофије Радослава Аралица, представници локалних институција и организација (Центар за социјали рад, Основа школа „Свети Сава“ Житиште, Дом здравља Житиште, Удружења жена са територије општине Житиште, представници Спортског савеза општине Житиште, чланови Општинског већа, представници локалне самоуправе) који су дали пун допринос у раду и генерално се zaloжили за афирмацију толеранције у нашем друштву. Теме округлог стола биле су сузбијање друштвено негативних појава као што су вршњачко насиље и нетолеранција у школи, спорту и другим сферама друштва, сузбијање и механизми заштите жена од насиља, афирмација права особа са инавлидитетом. Заједнички закључци свих учесника усмерени су ка афирмацији толеранције као облика живљења, уважавања и поштовања различитости, на осуду насиља и мржње, почев од породице као основне ћелије друштва, образовних институција, радног амбијента и свих субјеката на нивоу локалне заједнице и шире. Предстваницима локалних институција и свим учесницима округлог стола подељен је Речник толеранције (друштвено прихватљивог опхођења) са терминима који симболизују толерантну заједницу, а присутним активима Удружења жена флајери са СОС телефоном и правном подршком у случају појаве облика насиља.

Поред тога, Заштитник грађана активно је учествовао, помогао и подржао активности које је Комисија за родну равноправност општине Житиште организовала а које су били усмерене ка превенцији појава облика насиља у породици (у првом реду насиља над женама). У том смислу, треба споменути одржавање позоришне представе „Траг људских зуба“ коју изводи аматерско позориште „Јовица Јелић“ из Банатског Карађорђева, а која на најочигледнији и најексплицитнији начин осликава какве опасне последице насиље у породици оставља на појединца и на друштво у целини. Такође, Заштитник грађана укључио се у акцију „16 дана активне борбе против насиља над женама“, креирао информативни флајер надлежних институција (у случају појаве насиља) и институција за правну подршку жртвама насиља, и заједно са представницима Комисије делио информативне флајере, разговарао са грађанкама и грађанима, представницима удружења, у свих 12 насељених места наше општине. За време обиласка терена у неколико случајева у разговору са грађанкама имали смо обраћања због насиља над женама, а након поделе флајера повећао се број обраћања Заштитнику грађана од стране жена које су тражиле правну помоћ и информације у погледу заштите. Све спроведене акције имале су за циљ да појачају активности од стране свих надлежних институција и појединаца да се насиље у породици (насиље над женама) сузбије, осуди и сведе у што мање оквире, а жртвама пружи адекватна правна и психолошка подршка.

3. СТАЊЕ ЉУДСКИХ ПРАВА

По питању стања људских права полазећи од чињенице да је институција Заштитника грађана тек формирана и да нема традицију у општини Житиште, не може се дати једна потпуна (општа) оцена стања људских права али се може констатовати стање људских права по појединим питањима и изнети запажање у вези поштовања људских права. У првом реду, треба истаћи позитивну тенденцију у нашој средини да све већи број институција делују у циљу заштите и унапређења људских права, а на основу све већег броја прописа који су у последње време донети у овој области. У том погледу битна је улога институције Заштитника грађана, правне помоћи у општини Житиште, као и система који је установљен ради заштите пацијентових права. Такође је од великог значаја да се ове институције, надлежни субјекти власти као и невладине организације све више ангажују на развоју свести код грађана о значају остваривања људских права како за појединца тако и за друштвену заједницу у целини. Од посебног је значаја све већи број акција пропагандног и едукативног садржаја а које се односе на питање заштите људских, грађанских и мањинских права. Један део тих активности у извештајном периоду био је усмерен на сузбијање облика насиља у породици (насиља над женама), насиља у школи, афирмацији толеранције у образовним институцијама, спорту и другим сферама друштва. Међутим, и поред ових позитивних тенденција треба констатовати као неспорну чињеницу да по појединим питањима стање људских права у нашој средини, као и у нашем друштву уопште, још веома далеко од жељеног. Велики је број фактора који на то утичу, а сигурно се ту у првом реду могу навести објективне околности везане за економску кризу која генерише и кризе друге врсте. Посебно на овом месту наводим проблеме који су се појавили везано за непоштовање Закона о раду и права по основу рада од стране послодавца на територији општине Житиште, пре свега, нерешен радно правни статус радника Компаније „Агрожив“ а.д. Житиште који више месеци не остварују лични доходак и немају социјално и здравствено осигурање. Осим тога, поједини приватни послодавци (земљорадничке задруге) непоштују права радника у погледу редовног радног времена и дозвољеног прековременог рада, плаћеног прековременог рада, као и права радника у погледу редовне исплате зараде, те је стање у области радно-правних односа далеко од жељеног. У сваком случају, било да су се грађани обраћали појединачно или у већој групи, запослени су били упућивани код надлежних органа али сматрам да се овом питању мора посветити још већа пажња у наредном периоду. Свакако је наведеној појави допринела и чињеница да су се послодавци због економске кризе нашли у тешкој ситуацији и да су један део последица те кризе покушали да превале на запослене. На том плану, институције и друштвена заједница морају ефикасније да реагују.

Друго, обзиром да је општина Житиште мултинационална средина, стање људских права у погледу поштовања права националних мањина и мултинационалне коегзистенције међу народима, без обзира на кратак извештајни период, традиционално се може оценити као веома добро. Може се констатовати да и два срамна и непријатна догађаја нису утицала на ремећење добрих мултинационалних односа у нашој заједници, осим што су узнемирујуће деловале на становништво локалног насеља па и локалну заједницу у целини. Такође, ова два догађаја (скрнављене бисте „Лајоша Кошута“ у Новом Итебеју и скрнављење и уништавање надгробних споменика у Торку) поред тога што представљају сраман чин вандализма, послали су и негативну поруку из општине Житиште као вишенационалне средине са веома добрим мултинационалним односима. У првој ситуацији Заштитник грађана је 01.09.2015 године Саопштењем осудио вандалски и антицивизацијски чин скрнављења бисте „Лајоша Кошута“ у Новом Итебеју којим је уништено једно културно – историјско добро које је постојало скоро један век у свом изворном облику. У сарадњи са Полицијском службом Житиште добио сам информације да се интензивно ради на откривању починиоца, а на основу разговора са представницима месне заједнице и грађанима може се рећи да мотив за овај срамни догађај није био националне природе, већ стицање веће против-правне имовинске користи обзиром да је оскрнављена биста била од бронзе. Такође, од стране представника локалне заједнице добио сам информације да ће се од пролећа 2016. године биста „Лајоша Кошута“ реконструисати, рестаурирати и вратити у првобитно стање, те ће се и последице овог вандалског чина у највећој мери ублажити. У другој ситуацији, 30. новембра 2015 године непознати починилац/оци у Торку је оскрнавио и урушио 16 надгробних споменика румунске, мађарске и немачке националности, што је свакако највише узнемирило грађане насељеног места Торак али и грађане целе наше заједнице. Овај срамни чин без преседана осуђен је од стране Заштитника грађана, а свакако да заслужује и наоштрију осуду од стране свих чиналаца у нашем друштву. Након разговора са грађанима, представницима месне заједнице Торак, полицијским органима, може се закључити да овај догађај представља срамни преседан за средину коју одликује добра мултиетничност, толеранција и мултикултуралност а то су вредности које се морају поштовати и сачувати, од којих не смемо одступати, и на које овакав преседан не сме да утиче. Надам се да ће надлежни државни органи пронаћи починиоца/е овог вандалског чина, да ће исти одговарати и бити санкционисани, како у будућем периоду не би било догађаја који узнемирујуће делују на грађане, за којим непостоји ни најмањи разлог и основ, а који генерално шаљу лошу слику из општине Житиште.

Код стања људских права, треба споменути и добру сарадњу са Комисијом за родну равноправност општине Житиште која је у извештајном периоду имала значајне активности на плану равноправности полова, едукације и унапређења економског и друштвеног положаја жена, спречавања облика насиља над женама и др. У неким активностима Заштитник грађана је конструктивно учествовао (спречавање насиља над женама), док је у погледу других активности, пре свега оних које су имале за циљ економско оснаживање, едукацију жена и развој женског предузетништва, Заштитник грађана подржао идеју да се дају већа економска права женама у нашој средини, поготово ако се уважи чињеница да је од укупног броја незапослених у општини Житиште више од 50% женског рода. Обзиром да је на нивоу Републике Србије буџетом за 2016. годину први пут предвиђено ткз. родно буџетирање, да је на нивоу локалних заједница више од 35 градова и општина у својим буџетима у 2016. години предвидело ставку родног буџетирања, посебно подржавам чињеницу да у складу са овим тенденцијама и општина Житиште у свом буџету издваја одређена финансијска средства како би се помогло економском оснаживању жена у нашој средини. Овакву иницијативу од стране Комисије за родну равноправност општине Житиште, али и све друге иницијативе које буду усмерена на унапређење права појединих категорија лица у општини Житиште Заштитник грађана ће увек подржати, јер оне представљају најбољи начин и путоказ како да се људска права унапреде, побољшају и подигну на виши ниво у нашем друштву.

4. ПРАВНА СИГУРНОСТ

Иако су се обраћања грађана у извештајном периоду односила на разне и широке области права, ипак је потребано да постоји један дужи правни континуитет у обраћању како би се дала општа и потпуна слика по питању правне сигурности, али је свакако могуће дати оцену по појединим питањима и изнети запажања везана за правну сигурност. Чињеница да се изнова доносе нови прописи којима се уређује систем функционисања друштвене заједнице и чињеница да постоје позитивно правни прописи који јасно регулишу поједине области, ипак није довољан правни основ да се обезбеди висок ниво правне сигурности, те имамо ситуацију да је стање правне сигурности по појединим питањима далеко од жељеног. У првом реду постоје проблеми који се тичу поштовања Закона о раду и права радника по основу рада, о чему сам већ кроз Извешај говорио, а где је правна сигурност грађана угрожена. Осим тога, посебно треба истаћи проблем да многи прописи и институције још нису у довољној мери или на прави начин реформисани те грађани не уживају одговарајућу правну заштиту, односно правну сигурност. То се на пример огледа у ситуацији када имамо неефикасне поступке и процедуре као у извршном поступку, остваривању заштите по питању насиља у породици, остваривању заштите власничких права (наплата потраживања, накнада штете и друго). У поступцима извршења често се дешава да су укупни трошкови неколико пута већи од дуга и да су у огромној несразмери са основним дугом, те је неопходно да се грађани правовремено информиши уколико имају одређена дуговања према трећим лицима јер се дешава да трећа лица без икакве опомене ангажују приватне извршитеље и да грађани добију Решење о извршењу које је коначно, када је за било какву заштиту касно. Као пример наводим случај где је пољопривредни осигураник након неколико година од стране пореске управе добио опомену пред покретање извршења по основу неплаћања обавезног осигурања за пољопривреднике, када је укупан дуг са каматом био троструко већи од основног. У овом случају грађанин је још имао времена да тражи отпис камате по основу дуга или репрогам дуга и тако покуша да заштити своја права, међутим, у неким ситуацијама грађанин је једноставно добио Решење о извршењу а да пре тога није добио нити опомену од јавног предузећа нити обавештење од стране извршитеља. Због тога посебно треба обратити пажњу на спровођења поступка извршења како би се обезбедила већа правна сигурност грађана. Поред тога, у неким ситуацијама и поред чињенице да институцијално виши државни орган (Министарство) по одређеном питању заузме јасан правни став, дешава се да поједини службеници из институцијално нижег органа (управе) заузимају другачији став и непоштују принцип субординације - „одозго према доле“. Овде као пример наводим пољопривредне произвођаче из општине Житиште који имају одобрење за објекте (дозволу у погледу испуњености просторно-санитарних услова објекта) где им се обезбеђује несметано обављање делатности и узгој животиња, а који истовремено имају проблем јер им за тај исти објекат (у погледу испуњености услова објекта) приговара институцијално нижи орган (орган управе). У таквој ситуацији, нема разлога да се правна сигурност грађана доводи у питање и потребно је пружити сву институцијалу подршку грађанима како би своју делатност несметано обављали.

По питању правне сигурности грађана треба рећи да је питање легализације нелегално изграђених објеката веома битно у општини Житиште, да очекујем да се поступци по захтевима грађана брже и ефикасније решавају у интересу грађана, те да ће правна сигурност грађана на том плану бити већа.

Када се ради о одређеним правним пословима (уговор о купопродаји, уговор о закупу, давање хипотеке, изјаве жиранта, давање пуномоћја) које закључују грађани увек је пожељно да се добро распитају и консултују о обиму својих права и обавеза, као и заштити својих права, како би се спречила свака евентуална злоупотреба. Поред тога, у случајевима када су се грађани обраћали због постојања конфликтних ситуација и поремећених комшијских односа (проблеми око близине олука, одводњавања, претерани дим и др.) грађане

сам упућивао како да заштите своје право, а нисам покушао да вршим медијацију јер нисам прошао потребну обуку и добио овлашћење Министарства правде. Наведена обука планирана је за крај јануара 2016. године и очекујем де ће Заштитник грађана имати могућност да грађанима понуди решавање проблема путем медијације.

По једном делу ових питања потребне су реформе система како би се обезбедила заштита права грађана а са друге стране створили услови за успостављање таквих правних односа где би свака од страна улазила са јасном представом о својим правима и обавезама и имала јасну визију о томе шта ће се, на који начин и у ком року дешавати уколико буде у ситуацији да заштиту права затражи од надлежних институција. Док се наведени услови не обезбеде велика је улога свих институција на локалном нивоу да раде на томе да се и у постојећим условима степен правне сигурности подигне на што виши ниво.

5. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Полазећи од свега изложеног у Извештају сматрам да се може констатовати да је институција Заштитника грађана у нашој општини у извештајном периоду оправдала своје оснивање, да је помогла грађанима да остваре своја права односно да им помогне да остваривање њихових права буде брже и ефикасније. Нажалост то није било увек могуће али сам се у свим случајевима трудио да грађанима пружим што бољу помоћ и подршку. Посебно је значајно рећи да се грађани приликом обраћања Заштитнику грађана налазе углавном у тешкој ситуацији и да им је поред непосредне помоћи правног карактера, потребна и психолошка подршка и помоћ, коју сам пружао у сваком конкретном случају. Напомињем да ни један грађанин, без обзира на карактер свог обраћања, није био одбијен односно да сам се трудио да му помогнемо на најбољи могући начин. Нажалост, мора се констатовати да један број грађана који се обратио није био у могућности да оствари своја права јер је иста већ изгубио у ранијем периоду услед неопрезности или олаког држања да ће се одређени проблем решити, као и да је било случајева где грађани сматрају да имају одређена права, односно да су им одређена права повређена а да се утврди да то није случај. До овога долази углавном због лоше информисаности грађана али и делом затворености институција које би грађанима требале давати потребне информације.

У вези са активностима у извештајном периоду као и стањем које је анализирано сматрам да институције које функционишу у нашој локалној самоуправи треба да врше активности усмерене на побољшање стања по питању прописа који се припремају, да се прописи доносе благовремено и да буду транспарентни, да се води рачуна о њиховом квалитету, свеобухватности и усаглашености, а да се са друге стране посебно води рачуна да се ти прописи и спроводе у пракси.

Такође, може се закључити да је Извештај о раду Заштитника грађана општине Житиште за јун-децембар 2015.-е године сачињен у складу са Одлуком о Заштитнику грађана, да су надлежности предвиђене Одлуком успешно реализоване, као и да је сарадња са институцијама на плану заштите људских права била успешна.

Према наведеном предлажем да Скупштина општине Житиште Извештај о раду размотри, а сходно ставовима који су заузети везано за Извештај Заштитника грађана изражавам спремност да сва мишљења, сугестије и предлоге саслушам и уколико буде основа реализујем у наредном периоду.

У Житишту,

Дана : 20.01.2016 године

Заштитник грађана општине Житиште

дипл. правник Алекса Кузман с.р.

На основу члана члана 112. Статута општине Житиште („Службени лист општине Житиште“ 16/08 , 20/2013) и члана 30. Одлуке о заштитнику грађана („Службени лист општине Житиште“ број 16/2015) Скупштина општине Житиште је на својој седници одржаној дана 19.2.2016. године донела је следећи

ЗАКЉУЧАК

I Прихвата се Извештај о раду заштитника грађана општине Житиште за период јун-децембар 2015.

Извештај заштитника грађана објавити на званичној интернет страници Општине Житиште.

II Закључак објавити у „Службеном листу општине Житиште“.

Образложење

Чланом 112. Статута општине Житиште и чланом 30. Одлуке о заштитнику грађана, предвиђено је да Заштитник грађана једном годишње, подноси Скупштини општине Житиште Извештај о својим активностима, стању људских права и о правној сигурности у општини за претходну године, те да Извештај треба да садржи нарочито број и структуру представки, општу оцену рада органа управе са становишта примене прописа, уочене пропусте и препоруке за њихово отклањање, као и критике и похвале појединим одељењима и службама, а да може да садржи и иницијативу за измену или доношење појединих прописа ради отклањања недостатака и ефикаснијег рада органа управе.

Заштитник грађана је благовремено поднео Извештај о раду за 2015. годину и исти је достављен Скупштини општине Житиште . Скупштина општине Житиште је извештај размотрала дана 19. 2. 2016,

Сходно члану 30. став 3. Одлуке о заштитнику грађана Извештај о раду заштитника грађана се у целости објављује на интернет страници општине Житиште.

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
Општина Житиште
Скупштина Општине
Број : I- 02-3/2016-1
Дана : 19. 2. 2016.
Житиште

Председник Скупштине општине Житиште
Зоран Касаловић с.р.

САДРЖАЈ

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ

1. Извештај о раду Заштитника грађана општине Житиште.....1.
2. Закључак о усвајању Извештаја о раду Заштитника грађана општине Житиште.....11.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ на основу члана 12. Закона о јавном информисању („Службени гласник Р. Србије“ 43/03, 61/05 и 71/09) не сматра се јавним гласилом, те се сходно наведеној одредби не налази се у Регистру јавних гласила. Издавач: Општинска управа Житиште, Цара Душана 15.

Главни и одговорни уредник: Биљана Зубац

Службени лист Општине Житиште излази по потреби.